

EL 9 MÓN

MONOGRÀFIC ESPECIAL
SOBRE ELS OBJECTIUS
DE DESENVOLUPAMENT
SOSTENIBLE

Dilluns, 25 d'octubre de 2021

Els ODS a la indústria

JORNADA A LLIÇÀ DE VALL

La indústria es comença a sensibilitzar sobre el foment de la sostenibilitat

ENTREVISTA A JOSEP PUIG, ENGINYER

El debat sobre els espais destinats a la generació d'energies renovables

QUÈ ÉS I QUÈ FA EL CADS

Arnau Queralt, director del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible

OPINIÓ

L'advocat i polític Dídac Amat escriu sobre la voluntat de comprendre

Teixint aliances i generant intercanvi per un futur millor

La indústria i la sostenibilitat, un repte per a tots

El món de la indústria s'està començant a sensibilitzar entorn al seu paper fonamental a l'hora de pal·liar el canvi climàtic i fomentar el desenvolupament sostenible. En aquest sentit, EPI Industries Family of Companies, una companyia amb gairebé 70 anys de trajectòria proveïdora de maquinària i serveis a altres empreses, va organitzar una jornada de conferències, aquest setembre, per tal de posar en contacte diverses empreses del Vallès Oriental i compartir experiències a l'hora de treballar els objectius de desenvolupament sostenible (ODS). Sota el nom d'"El repte dels ODS a la indústria com a oportunitat de negoci, també", a la seu d'EPI Industries a Lliçà de Vall, es va crear un espai d'intercanvi d'experiències i *networking*. La idea de reunir diversos directors executius de la indústria del Vallès Oriental sorgeix, sobretot, de Mireia Cammany, directora general adjunta. "El novembre de 2018 vaig sentir parlar per primera vegada de l'agenda 2030, on s'emmarquen aquests objectius. Un representant de la Red Española del Pacto Mundial ens va fer una ponència sobre els 17 ODS com a oportunitat de negoci i, a mi, aquesta xerrada em va marcar". En aquest sentit Antoni Cammany, director executiu, afegia que "vam entendre que la sostenibilitat és un repte per a tots. A l'estar al mig de la cadena de subministrament, si som actors actius en com podem millorar la sostenibilitat, podem fer una tasca expansiva. Hem d'ajudar la indústria a crear un entorn i un futur més sostenibles".

A través d'un procés d'aterrar els 17 objectius, des d'EPI Industries en van escollir alguns "on creiem que podem incidir", apuntava Mireia Cammany. El 3, Salut i benestar; el 4,

Educació de qualitat, i el 5, Igualtat de gènere, com a objectius genèrics. I com a objectius de negoci van escollir el 6, Aigua neta i sanejament; el 7, Energia neta i assequible, i el 13, Acció climàtica. Tot plegat sota el paraigua del número 17, el de les aliances, on precisament anaven encaminades aquestes jornades. La intenció és assolir-los abans de l'any

2030, tal com marca l'Assemblea General de les Nacions Unides a escala mundial. **El cas d'EPI Industries** EPI Industries és un proveïdor de serveis industrials especialitzat en una àmplia gamma de compo-

AL DETALL

Molta feina per fer

Com a conclusió des de l'organització van apuntar que només queden nou anys per aconseguir aquests objectius de l'agenda 2030 i "algunes empreses encara no ho coneixen". En aquest sentit, consideren que queda molta feina per fer. "Si aconseguim convèncer que això és negoci aconseguirem posar al carro a més gent. Ens queda molta feina per fer". Antoni Cammany tancava l'acte amb aquestes paraules: "Al final de tota aquesta diversitat de presentacions hi ha un comú denominador: passió i convicció. Tirem endavant i no defallim perquè encara queda molta gent per convèncer i, així, arribarem al 2030 millor".

en vam treure una part. Pròximament encara ho reduïrem més perquè el consum d'aigua suposa el 70% d'aquest edifici, és excessiu". Alhora volen ampliar els parcs fotovoltaics, millorar el transport i el *packaging*, canviar algunes instal·lacions d'uralita i avaluar la seva activitat en termes d'emissions. "Tenim clar que compartir experiències ens ajuda a tots. Cal difondre aquest entorn de sostenibilitat, que és el futur".

En aquesta jornada de conferències i intercanvi hi havia presència d'empreses de proximitat de diferents sectors: alimentació, farmàcia, química... Concretament es va comptar amb la presència dels CEO (*Chief Executive Officers*), ja que segons els organitzadors "són les persones que posteriorment tenen una responsabilitat a desenvolupar i els qui ho han de liderar". Alguns d'aquests representants van tenir l'oportunitat d'exposar diferents enfocaments i maneres d'aplicar els ODS. La idea dels organitzadors era *vendre* els ODS com a oportunitat de negoci per tal que les empreses hi vegin més beneficis que perjudicis. "Hi ha gestions de la mateixa activitat empresarial que es poden acabar traduint en oportunitat de negoci. Com, per exemple, avançar-se a la nova llei de canvi climàtic". "El futur està condicionat per les mètriques i avaluacions d'emissions", apuntava Mireia Cammany.

El punt de vista de Lloreda

Segons un dels ponents, Josep Maria Lloreda, CEO de KH Lloreda, els ODS són conseqüència de la feina ben feta, no de buscar-los activament. "Jo no he fet res per complir amb aquests objectius i molts d'ells els tinc". Alhora assegurava que la rendibilitat dels ODS ha de venir del client, consumidor o proveïdor. "Tant les empreses com els consumidors han d'estar conscienciats, i l'experiència ens ha demostrat que aquests segons no ho

l'energia d'aquest edifici". "Tenim cotxes híbrids i durant la pandèmia vam decidir, entre tots, fer donatius a l'Institut Català de Nanociència i a Grífols". Més endavant, com a grup, tenen diferents reptes. "Hem de canviar i evolucionar. Aquest edifici estava tot envoltat de gespa i ja

estan. Nosaltres hem posat a la venda un producte ecològic que només costa 10 cèntims menys i no es ven". L'empresa és líder al mercat espanyol en productes de neteja de cuina i llevataques, coneguts comercialment amb el nom de KH-7.

Sensor amb receptor biològic

L'apunt científic el va aportar Laura Lechuga, que va parlar del seu projecte vinculat al món sanitari i al diagnòstic de malalties. Lechuga lidera un projecte a través del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC), a l'Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia (ICN2). Estan treballant en una tecnologia única: un sensor amb un receptor biològic (un xip amb nanofotons anomenat biosensor) que és sensible només a la patologia concreta que es vol analitzar, en aquest cas la Covid-19. "Ens permet conèixer la càrrega viral que té l'individu en aquell moment, en només 15 minuts. Ja l'hem desenvolupat i pot detectar totes les variants". Segons la científica, el diagnòstic del futur (quan probablement hi haurà un augment de malalties pandèmiques) passa per la descentralització. "Té tot tipus d'aplicacions, però també es pot utilitzar per mesurar la contaminació mediambiental". El seu és un model de negoci, ara a la recerca de finançament, orientat a un ODS clar: la salut i el benestar per a tot el planeta.

Dos moments de la jornada que va tenir lloc a Lliçà de Vall. Els ODS també són una oportunitat de negoci per a les empreses

ESPAI ESPECIAL

Patel s'incorpora com a Organització Impulsora Honorífica per col·laborar en la formació dels joves Impulsers

Els joves d'Osona i la Fundació Impulsa comptaran amb l'ajuda de Patel per facilitar l'accés a uns estudis de qualitat

L'empresa Patel, que pertany al grup agroalimentari Vall Companys, s'ha incorporat recentment com a Organització Impulsora Honorífica de la Fundació Impulsa. L'objectiu de la incorporació de l'empresa dedicada al sacrifici, l'especejament i comercialització de carn de porcí és poder col·laborar en l'acompanyament formatiu i humà a joves de la comarca d'Osona; sobretot en l'àmbit de la Formació Professional.

Per a joves en situació de vulnerabilitat
Es tracta d'estudiants que tenen més difícil accés per continuar la seva trajectòria acadèmica per la

vulnerabilitat de la seva situació socioeconòmica. Per aquest motiu, la col·laboració des d'organitzacions empresarials com Patel és clau per poder continuar oferint acompanyament i finançament de beques com les de la Fundació Impulsa. Així doncs, l'objectiu últim és promoure un projecte professional i vital de qualitat als joves. Gràcies a la incorporació de Patel, la xarxa d'Organitzacions Impulsors d'Osona s'ha vist reforçada amb una empresa de referència a la comarca. La Fundació Impulsa acompanya 77 joves Impulsers d'Osona al llarg d'aquest curs 2020-21 i preveu ampliar l'oferta de beques per a l'any vinent.

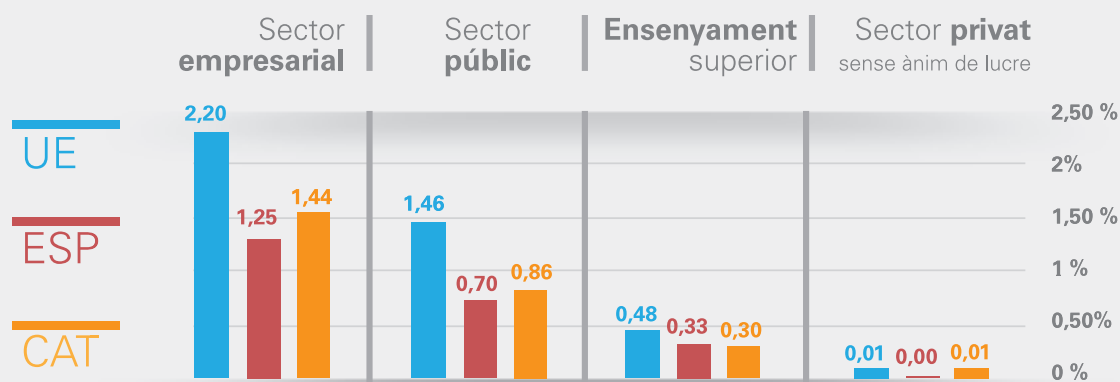
En aquest sentit, la patrona i vicepresidenta de la Fundació Impulsa ha recalcat que és un orgull comptar amb la incorporació de Patel com a Organització Impulsora Honorífica, sumant-se així al col·lectiu d'organitzacions compromeses a facilitar que joves en situació de vulnerabilitat social i econòmica de la comarca d'Osona puguin continuar cursant cicles de Formació Professional i se'ls obrin noves oportunitats personals i professionals. Des de la direcció Patel s'ha destacat que és una prioritat de la companyia poder incentivar el talent local i promoure oportunitats laborals a Osona.

INDICADORS DE L'ODS (9) INDÚSTRIA, INNOVACIÓ I INFRAESTRUCTURES

Despesa interna bruta en R+D en relació amb el PIB

2019

R+D = recerca i desenvolupament

Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Estadística sobre activitats en R+D de l'INE.

Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

Dades actualitzades : 30/04/2021

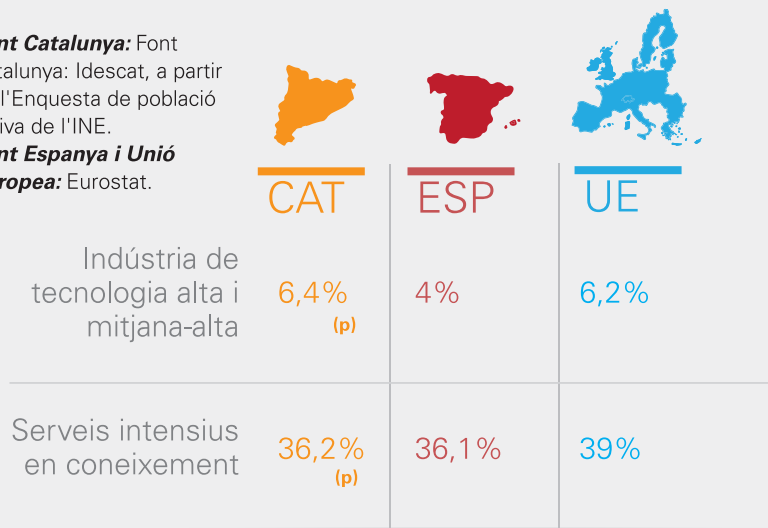
Totes les dades son provisionals

Ocupació en els sectors industrials de tecnologia alta i mitjana alta, i en serveis intensius en coneixement

2019

Font Catalunya: Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE.

Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

(p) Dada provisional.

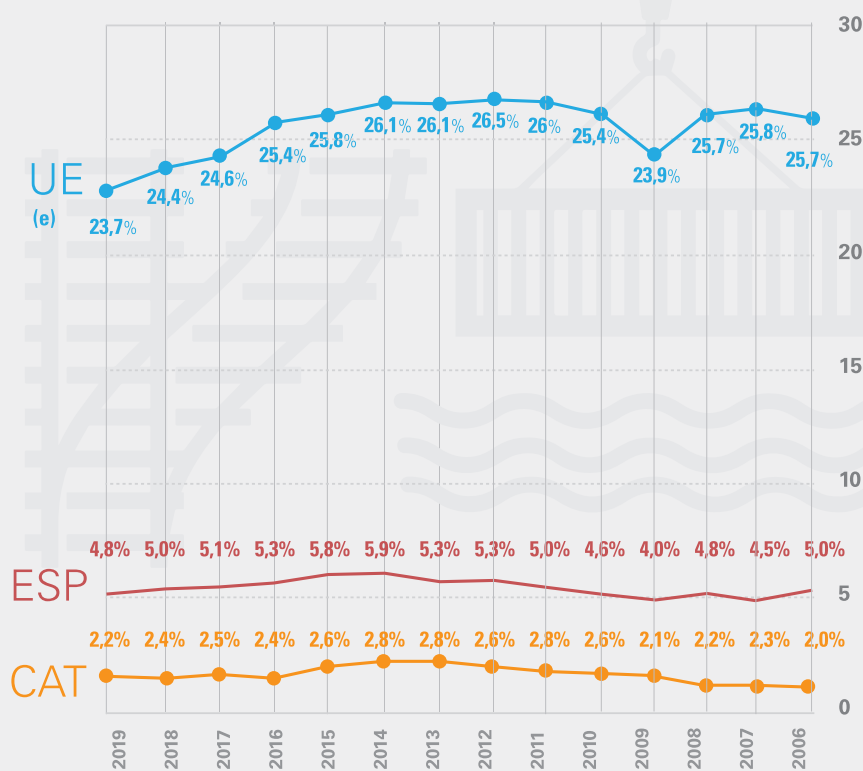
Sol·licituds de patents a l'Oficina Europea de Patents

Metrica	CAT	ESP	UE
Nombre	645	1.885	66.510
Nombre per cada milió d'habitants	84,7	40	148,8 (p)

Font Catalunya: Oficina Europea de Patents. Font Espanya i Unió Europea: Eurostat. Dades actualitzades 23/9/2020

Proporció de transport fluvial i ferroviari sobre el total de transport de mercaderies

2006-2019

(e) Dada estimada

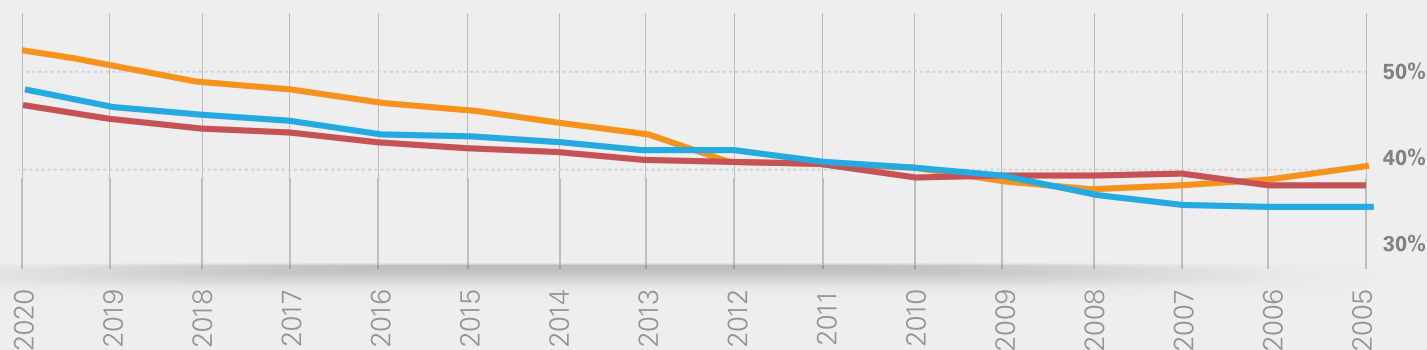
Font Catalunya: Font Catalunya: Departament de Territori i Sostenibilitat.

Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

Dades actualitzades 14/6/2021

Recursos humans en ciència i tecnologia (RHCT)

2005-2020

Font Catalunya: Idescat, a partir de l'Enquesta de població activa de l'INE. Font Espanya i Unió Europea: Eurostat.

Dades actualitzades 1/10/2021

Granollers dibuixa la ciutat del 2030 amb una mirada col·lectiva

Granollers inicia el tercer Pla Estratègic fixant la mirada en l'any 2030 i en els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) aprovats per les Nacions Unides. És un compromís ferm amb el món, un repte col·lectiu que ha de permetre dibuixar com ha de ser la ciutat de Granollers la pròxima dècada.

El Pla Estratègic Granollers 2030 esdevé el projecte més gran de ciutat i requereix sumar la màxima pluralitat de visions de la ciutadania. Par-teix del principi que pensar globalment i actuar localment és possible, que tota aportació en clau de ciutat ha de contribuir a fer un món millor, més just, més inclusiu, més equitatiu, més sostenible i més saludable.

Aquest és el nou gran repte col·lectiu que afronta Granollers. Un procés orientat a l'acció que ha de permetre impulsar la transformació de la ciutat per encarar els reptes i necessitats presents i del futur de forma intel·ligent, optimitzant recursos disponibles, enfortint i creant xarxes socials, fomentant la coproducció de projectes i polítiques amb els agents socials, i definint escenaris que vagin més enllà de les pròpies competències municipals.

I és per això que pren una nova dimensió amb una metodologia innovadora i una direcció col·legiada, formada per tres persones comissàries que lideren els grups motors, l'assessorament de l'Institut d'Estudis Regionals Metropolitans (IERMB) de la Universitat Autònoma de Barcelona, i l'acompanyament tècnic de l'Ajuntament de Granollers.

El punt de partida són reptes que s'han definit tenint en compte les dades de la ciutat i de l'entorn, els processos de reflexió compartida que s'han dut a terme fins ara, així com els plans sectorials i territorials existents, amb les agendes globals com a marc de referència. Així doncs, el tercer Pla Estratègic té com a premissa buscar estratègies compartides que donin resposta a quatre reptes principals:

1. Fomentar la transició ecològica i fer front a l'emergència climàtica

Fer front a l'emergència climàtica ja no des d'una òptica merament ambiental, sinó des d'una perspectiva integrada que tinguin en compte també la dimensió econòmica, social, cultural i territorial.

2. Treballar per la prosperitat econòmica i la redistribució de la

Mireia Cammany Dorr, Arnau Queralt Bassa i Fina Jerez Bernat, comissaris del tercer Pla Estratègic Granollers 2030

riquesa

Necessitat de reconfigurar els mecanismes de producció i consum per garantir la transició ecològica i generar noves oportunitats econòmiques, que tinguin per objectiu la prosperitat i millora de vida de la ciutadania, i que enforteixin mecanismes de redistribució de la riquesa.

3. Promoure la igualtat d'oportunitats i cohesió social. No deixar ningú enrere

"No deixar ningú enrere" ha de basar-se en la cerca constant per

garantir l'equitat i la igualtat d'oportunitats, tenint en compte els desequilibris estructurals que travessen les relacions socials actuals i que afecten de manera desigual a la població.

4. Enfortir comunitats i fomentar la innovació pública

Construir una societat amb comunitats empoderades i xarxes de relació social fortes, que generin capital social i cultural, amb més capacitat de resiliència, més maduresa democràtica per assumir responsabilitats i compartir i educar en valors comuns. Des d'aquest octubre i fins al maig de 2022, es generarà una diversitat d'espais de debat i reflexió al voltant de la ciutat. La suma de mirades i de visions pren especial rellevància amb les jornades de talent local Amb G de Granollers, un cicle de set sessions que obre la porta a compartir coneixement amb reconeguts professionals vinculats amb la ciutat i provocar el debat sobre estratègies de futur.

Tot el procés es pot seguir a la pàgina web <www.plaestrategic-granollers.cat>, a la plataforma Granollers Participa i a través de les xarxes socials: @Granollers2030 a Twitter, Instagram i Facebook.

<p>ALIMENTACIÓ 21 d'octubre</p> <p>David Pallàs Mestre xocolater i empresari</p>	<p>MODA 18 de novembre</p> <p>Anna Saéz de Tejada Professora de IESE i experta en economia circular</p>	<p>NUTRICIÓ 20 de gener</p> <p>Ariadna Grau Empresària, nutricionista i influencer</p>	<p>Totes les sessions comencen a les 19 h</p> <p>NAU B1 / ROCA UMBERT Enric Prat de la Riba, núm. 77 Granollers</p>
<p>SALUT 24 de febrer</p> <p>Sara Capdevila Coordinadora de recerca científica</p>	<p>DANSA 24 de març</p> <p>Roser López Espinosa Ballarina i coreògrafa</p>	<p>amb G de Granollers</p> <p>JORNADA DE TALENT LOCAL octubre 2021 - maig 2022</p> <p>AFORAMENT PRESENCIAL LIMITAT Inscripció prèvia recomanada</p> <p>Més informació a: ambGdeGranollers.cat</p> <p>segueix les jornades per YouTube: </p>	
<p>ASTROFÍSICA 28 d'abril</p> <p>Lluís Galbany Explorador de supernoves</p>	<p>IL·LUSTRACIÓ 19 de maig</p> <p>Ivan Boix Director mundial de Disney Publishing</p>		

Josep Puig, enginyer industrial, un dels impulsors del projecte “Viure de l'aire del cel”

“Aquest segle veurem paisatges on hi haurà molins de vent, igual que ens hem acostumat a veure línies elèctriques”

L'any 2018 a Pujalt, a l'Anoia, hi començava a funcionar un aerogenerador de propietat compartida. La primera eòlica de participació popular del sud d'Europa, que agrupa més de 600 famílies i entitats. El projecte “Viure de l'aire del cel”, amb l'enginyer i expert en energia eòlica Josep Puig i Boix (Vic, 1947) com un dels impulsors, vol fer el mateix ara amb dos aerogeneradors a Barcelona. D'aquesta iniciativa, de la transició energètica a Catalunya i també dels rècords continuats en el preu de l'electricitat, en parla Puig.

Quin volum d'electricitat genera aquest aerogenerador?

Genera uns cinc milions de kW/h a l'any.

Això és l'electricitat que podrien gastar aquestes 600 famílies i entitats que formen part del projecte?

Sí, més o menys.

Tot i això, de moment, aquests participants no es beneficien directament de l'energia.

No, perquè per fer l'autoconsum compartit amb la normativa espanyola, feta al servei de les grans empreses elèctriques, s'impedeix que els que estiguem a més de 500 metres de l'estació transformadora on està connectat l'aerogenerador puguem gaudir d'aquesta electricitat directament. De totes maneres això amb la normativa europea –esperem

que a curt termini ho puguem implementar– pot canviar. Perquè la normativa europea dona personalitat jurídica al que s'anomena comunitats d'energia renovable. I les comunitats d'energia renovable poden ser físiques o virtuals, avui dia amb les eines que tenim. Per tant, nosaltres apuntem cap aquí.

Quins beneficis econòmics i ambientals està generant, a hores d'ara, aquesta instal·lació?

Els ingressos que tenim per vendre l'electricitat al mercat majorista depenen de dues coses: de la quantitat de vent que vagi fent al llarg de l'any i del preu en el mercat majorista. En funció d'aquestes dos paràmetres tenim uns ingressos o en tenim uns altres. Dels dos primers anys ja vam tancar números i vam retornar el 10% de la inversió que havia fet cadascun dels participants. I ara quan tanquem aquest any, la primavera vinent, farem el segon lliurament, que esperem que sigui semblant o potser una mica superior.

Va néixer, com deiem, com el primer projecte d'energia eòlica de participació ciutadana al sud d'Eu-

ropa. Ho continua sent?

Sí, de moment sí. Tot i que el vam fer amb ganes que molta gent ens mimetitzés, perquè el que necessitem a Catalunya és generar molta energia renovable.

L'Associació Viure de l'Aire està treballant en un nou projecte, que és la instal·lació de dos aerogeneradors a la serra de Collserola, a Barcelona, per abastir prop de 9.000 llars. En quin punt es troba aquest projecte?

L'hem donat a conèixer, igual que vam fer amb el “Viure de l'aire”, de Pujalt. El 2009 el vam començar a publicitar. I bàsicament és el resultat d'haver estat estudiant durant un any llarg el recurs eòlic de Barcelona i rodalia. Barcelona no està en una zona on tinguem un súper recurs eòlic. Escòcia, i sobretot Dinamarca, tenen un recurs eòlic que pots posar un molí allà on vulguis que produirà. A Catalunya dissortadament això no és així. Tenim un cert recurs a l'Empordà i al golf de Roses, tenim un cert recurs a les terres del sud, a dalt les muntanyes, però a Barcelona és justet. I l'únic lloc on possiblement es pugui aprofitar sigui a la serra de Collserola. La proposta, després d'estudiar set emplaçaments possibles a la plana i a dalt a la muntanya, n'hem triat dos a dalt el cim.

De totes maneres també expliquen que la implantació d'un parc eòlic o d'aquests dos aerogeneradors en aquest punt concret ara mateix no seria possible normativament.

Al peu de la lletra no. El decret encara és vigent; però properament en sortirà un altre –esperem que ho deixi més clar– perquè amb les directrius que tenim a la Unió Europea fins i tot es reconeix que es poden instal·lar aerogeneradors a l'entorn, o dins i tot, dels espais Natura 2000. Seguint un procediment reglat, perquè el problema d'instal·lar coses d'aquestes no es pot fer a base de decrets dient sí, dient no. Això és una barbaritat. Cada projecte és concret i cada espai natural té les seves pròpies característiques. El que seria raonable és que s'analitzés cada projecte en l'espai natural concret: si hi ha compatibilitat, o no hi ha compatibilitat. Del que es tracta és que no alterem les funcions ecològiques d'aquell espai natural. Si tu fas una actuació, sigui la que sigui, en un espai natural i no alteres les funcions ecològiques, quin problema hi ha que es pugui fer? Fent-nos cap quadrats dient sí o no, és una visió del segle passat i de

Josep Puig és un dels impulsors del projecte d'instal·lació de dos aerogeneradors a Barcelona

començaments de segle quan es van instal·lar els parcs naturals colonials a l'Àfrica i fotien fora tota la gent.

Parla de reptes administratius, econòmics, socials i polítics. Aquests que comentàvem serien d'índole administrativa i política?

Sí.

Quins són els econòmics i socials?

Que una inversió d'aquestes és considerable. Són dos molins de 6MW. La inversió total pot estar a la ratlla dels 12 milions d'euros. Només ho podem aconseguir agrupant la gent amb petites aportacions.

Quants participants creu que faran falta?

Amb 1.000 euros, 12.000; si n'hi posen 10.000, 1.200. Depèn, cadascú podrà decidir què és el que hi vol posar.

Diu també que més que per treure'n rendibilitat econòmica, aquest projecte s'impulsa amb una voluntat pedagògica.

Sí. Per acostar la tecnologia eòlica als grans centres on es concentra la població: Barcelona i l'àrea metropolitana. Entenem que ens hem d'acostumar que en ple segle XXI els paisatges seran diferents dels que hem

heretat dels segles XIX i XX. I al segle XXI veurem paisatges on hi haurà molins de vent igual que avui ens hem acostumat a veure línies elèctriques de diferents mides creuant els espais. Per tant, generar eòlica allà on faci vent és raonable que es pugui fer en un país que no estem abundosos de recursos energètics, sobretot de fòssils. Si volem fer la transició sense haver d'importar combustibles de fora, hem de basar-nos en renovables. I les renovables les hem d'aprofitar allà on hi hagi el recurs, i l'eòlica ja hem dit abans que no es pot fer a tot arreu de Catalunya. S'ha de fer en uns llocs concrets.

Hi ha projectes en perspectiva, per exemple a l'Empordà o a les Terres de l'Ebre? Els punts que comentava abans.

Sí, és clar. N'hi ha i força, perquè se n'han de fer, i molts.

Com s'ha de gestionar l'impacte paisatgístic i ambiental de grans parcs eòlics i fotovoltaics? A la comarca d'Osona darrerament aquesta qüestió ha estat sobre la taula. Políticament hi ha hagut projectes que s'han presentat, sobretot fotovoltaics de grans dimensions.

Això ha generat oposició i el Consell Comarcal ha presentat unes recomanacions que diuen que els parcs no haurien de superar les 10 hectàrees.

Això moltes vegades és fruit potser del desconeixement i de la ignorància del repte que tenim a Catalunya avui en dia. El tema del paisatge ens hem d'acostumar que els humans, des que som en aquest planeta, hem canviat el paisatge. Des que vam cavar el primer cop d'aixada a terra per fer un conreu, fins que vam aixecar la primera cabana on aixoplugar-nos. Per tant, el problema no és canviar el paisatge. El problema, des del punt de vista ecològic dels sistemes naturals, és no alterar les funcions ecològiques amb el que fem en aquell espai. Per mi el paisatge amaga altres debats. Que en el fons crec que són, més que tot, amb qui fa aquestes actuacions i com es fan. I amb el qui i amb el com és on hem d'incidir des de la societat. El que no té sentit és que en el segle XXI fem el mateix que es va fer a començaments del segle XX, quan es van fer els embassaments al Pirineu, que es va foragitar la gent dels territoris, es van inundar moltes valls i l'electricitat no s'aprofitava en el territori, sinó que se n'anava a Barcelona. No podem seguir aquest esquema. El que hem de fer és, com es fa a molts llocs, obrir els projectes a la participació de la gent. Siguin comercials, siguin comunitaris o ciutadans. Tots han de poder permetre la participació de la gent.

En aquest qui i en aquest com en quedarien fora grans empreses que volguessin treure'n uns beneficis elevats?

En el marc europeu tothom, vull dir des de l'empresa més gran fins a la més petita fins al ciutadà o ciutadana individual, té reconegut el dret de ser generador d'energia. Per tant, que una gran empresa ho faci, a mi no em preocupa. A mi em preocupa com ho fa. Si vol quedar-se tota la riquesa generada o la comparteix. Hi ha moltes maneres. A Europa hi ha enormes experiències en què empreses reconegudes, siguin del sector elèctric o no, permeten que els territoris es beneficiïn d'aquest aprofitament. Es pot fer de moltes maneres, des de la participació fins a fer convenis, fins a fer cinquanta mil acords on es paguen determinades infraestructures que el territori necessita. Si és una font de riquesa, el lògic és que ens en beneficiem tots. I especialment la gent que viu en aquell territori.

Hi hauria d'haver una diversitat d'instal·lacions: grans, petites, d'autoconsum, comunitats...?

Si volem fer el 100% renovable, el que el Pacte Nacional per la Transició Energètica ens exigeix, vol dir que no només l'electricitat (que només és el 20% de l'energia final actual) sinó tota l'energia ha de ser renovable. Per fer el 100% de l'energia renovable a Catalunya hem de fer unes inversions de l'ordre de 50.000-60.000 milions d'euros d'aquí al 2050.

Puig assegura que necessitarem entre l'1% i el 2% del territori de Catalunya destinat a captar l'energia del sol i del vent

Això vol dir instal·lar a la ratlla de 50.000MW. Això vol dir superfície, sobretot si es fa amb solar. Segurament es farà amb solar, eòlica i altres fonts barrejades. Però la solar és, certament, intensiva en espai. Avui ja es fan projectes on compatibilitzen perfectament agricultura i fotovoltaic, són els projectes agrovoltaics, on es disposa el fotovoltaic de forma que ombregi determinats conreus, amb la qual cosa s'obté beneficis. Es tracta de posar-hi imaginació. El que sí que necessitarem és entre l'1% i el 2% del territori de Catalunya destinat a captar l'energia del sol i del vent. I això tindrà influència en el paisatge, perquè el molí de vent no

el podem posar sota terra. Es fan grossos i es fan alts per una llei de la física: alts perquè com més enlaire anem més vent hi fa, perquè el fregament de les capes baixes de la terra no el tenim; i es fan de

gran superfície perquè cada vegada aprofitem vents més baixos. Ara podem aprofitar règims de vent que fa vint anys no es podien aprofitar. Però són màquines grosses.

Parlava de la necessitat d'invertir 50.000 milions d'euros abans del 2050 a Catalunya per poder arribar a aquest 100% de producció d'energia renovable. S'ha començat a fer, d'alguna manera, la transició energètica a Catalunya, o no?

Vam començar a fer-la quan hi havia un marc estatal que aplicava unes polítiques d'incentivació tecnològica. Aquestes polítiques es van eliminar en l'últim mandat dels socialistes, amb el ministre Sebastian i, sobretot, amb Aznar i els seus ministres. Des de llavors es va penalitzar totalment el mercat. Actualment s'ha tornat reactivar a Catalunya, especialment amb el Decret 16/2019,

que és el que ara s'està remodelant o reformant o substituint (veurem què en surt). Però hi ha molts projectes en cartera. Del que es tracta és de tirar-los endavant de forma que la gent ens els fem nostres i no ens pensem que ens els fa no sé qui.

Dinamarca és el gran referent o un dels grans referents en les energies renovables? Es calcula que arribarà pràcticament al 100% de generació d'energia renovable al 2030.

Sí. Dinamarca és un país de la mida de Catalunya que crec que el podem agafar com a referència. El que passa és que això va començar molt diferent allà i aquí. Allà va començar amb una campanya antinuclear als anys 70 que

va obligar el Parlament a dir no a la nuclear, amb la qual cosa es va recuperar el coneixement que es tenia de finals del segle XIX començaments del XX, quan es van començar a fer molins de vent per produir electricitat. En canvi a Catalunya, al mateix temps que allà votaven no a la nuclear, aquí el nostre parlament beneïa les centrals nuclears d'Ascó i Vandellós.

Per tant, ja ve d'enrere el fet que estiguin a punt d'assolir el 100%?

Sí. Aquí vam tenir durant uns anys un president que deia que això dels molins de vent i de les plaques solars eren tonteries, que el futur eren les tèrmiques i les nuclears. I avui dia encara estem pagant aquest preu.

AL DETALL

El preu de l'electricitat

El preu de l'electricitat va batent rècords pràcticament a cada dia que passa. Per què?

Doncs bàsicament perquè tenim un mercat marginalista, on el preu horari de cada dia el fixa l'última central que entra en generació. Tots els que fem electricitat hem d'oferir en 24 hores d'antelació quan produïrem per a l'endemà. El mercat les ordena d'inferior a superior i quan ho casen amb la previsió que hi ha per demà aquell és el que fa. Si fa molt vent i fa molt sol, el preu baixa. Si no fa tant vent i no fa tant sol, han d'entrar centrals tèrmiques, que poden fixar el preu. I de vegades, també abusant de la posició de domini que tenen determinades empreses que gestionen pràcticament tots els embassaments d'Espanya, utilitzen la hidràulica per marcar el preu.

A hores d'ara ja s'han superat els 200 euros per MW/hora. Pot conti-

nuar la pujada?

Sí. Està previst que a curt termini pugui continuar perquè hi ha dos factors que tiren amunt. Un, el preu del gas en el mercat internacional i dos, el preu de les emissions de CO₂ que fixa el mercat. Ha anat pujant perquè és el que es vol: desincentivar la crema de materials fòssils. Per tant, ens hem d'acostumar que aquest panorama anirà seguint i només el podrem combatre a base de fer molta generació. I la gent individual que no vulgui estar afectada per aquests increments de preu de l'electricitat que li ven la comercialitzadora de torn, el que ha de fer és una opció molt clara: autogenerar electricitat a casa seva. Si ho pot fer a la teulada, si ho pot fer col·lectivament amb una comunitat energètica, i si no participant en projectes col·lectius. Però és l'única manera de tenir control sobre el preu.

“Hem d'obrir els projectes a la participació de la gent, siguin comercials, comunitaris o ciutadans”

Aigua per a un nou món sostenible

Agbar impulsa la reutilització dels recursos hídrics i la descarbonització

L'any 2050, la població mundial arribarà als gairebé 10.000 milions de persones i la demanda d'aigua augmentarà entre un 20% i un 30%. Com podem preservar un recurs escàs com l'aigua davant d'aquest augment de la demanda i de l'imparable canvi climàtic?

El consens s'ha instal·lat en la societat: cuidar el planeta és vital després de dècades d'un model econòmic insostenible. El darrer informe del grup d'experts de Nacions Unides sobre canvi climàtic (IPCC), presentat l'agost de 2021, alerta que en tots els escenaris analitzats se supera la barrera d'1,5 graus en els pròxims 20 anys. Si es continuen emetent els gasos al mateix ritme que ara, la temperatura augmentaria 4,4 graus. Així doncs, el canvi climàtic és una crida d'emergència perquè transformem l'actual model i, en aquest sentit, els objectius de desenvolupament sostenible (ODS) constitueixen un "pacte entre generacions" per garantir un futur sostenible per al nostre planeta.

El full de ruta

L'aigua és un recurs fonamental per a la vida i juga un paper central en la transició cap a aquest nou model sostenible. La pandèmia ha posat en evidència encara més que l'aigua és un bé essencial i que hem de seguir treballant, amb la base de les aliances, per garantir aquest bé natural a les generacions actuals i futures. Agbar, grup amb més de 150 anys d'història, ofereix solucions innovadores per a la gestió sostenible de l'aigua, en l'agricultura, la indústria i les ciutats. Els ODS i l'Agenda 2030 configuren el full de ruta de la companyia, que té la sostenibilitat en el seu ADN. D'aquests ODS, se'n destaca la prioritat de garantir l'accés universal a l'aigua i al sanejament (ODS 6), però el seu servei va més enllà per aprofundir en la consecució de tots els ODS.

Amb l'objectiu de garantir que totes les persones tinguin accés a l'aigua per assolir la fi de la pobresa (ODS 1), Agbar preserva el subministrament a les famílies en situació de vulnerabilitat i posa a la seva disposició un fons de solidaritat per ajudar en el pagament de la factura de l'aigua a les persones amb dificultats econòmiques i exclusió social. Gairebé 10.000 llars se n'han beneficiat, des del 2017, amb 2 milions d'euros atorgats a través del fons de solidaritat. Aquest darrer any 2020, especialment marcat per la pandèmia, han estat més de 2.000

llars beneficiades amb un import de 453.000 euros.

Per tal de donar resposta als nous reptes socials i econòmics derivats de l'actual crisi sanitària, Agbar està treballant en un pacte social, municipi a municipi, per garantir una recuperació econòmica sostenible i inclusiva, d'acord amb l'Agenda 2030 i els ODS. És una aliança local construïda des del diàleg i la col·laboració públicoprivada, basada en la solidaritat per atendre les necessitats de les persones en situació de vulnerabilitat; l'ocupació de qualitat per oferir a la societat un retorn en forma de treball de qualitat i desenvolupament professional, i una reconstrucció verda i inclusiva.

En aquest sentit, Agbar està fermament compromesa a implementar la sostenibilitat en totes i cadascuna de les seves accions. En relació amb l'ODS número 13, que crida a adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes, la companyia ha reduït el 100% de les emissions de CO₂ del seu consum elèctric i ha assolit el 90% de l'objectiu de compra d'energia verda, producció d'energia renovable, reducció de l'energia consumida amb accions d'eficiència energètica i l'aposta per la mobilitat sostenible. Per exemple, amb les energies renovables que produeix, es redueix l'emissió de 4.600 tones de CO₂ l'any, fet que equival a una població de 9.300 arbres autòctons.

Les ecofàctories

L'aposta per les ecofàctories és una peça clau de la gestió sostenible de l'aigua, ja que transforma les instal·lacions

en un model d'economia circular centrat en el reaprofitament de l'aigua, l'autosuficiència energètica i el residu zero. Aquest sistema circular cobreix el 100% de les seves necessitats energètiques amb recursos propis i es dona una segona vida a l'aigua residual, amb tractaments que permeten la seva reutilització per a usos mediambientals.

El World Resources Institute (WRI) augura que el 2030 la població mundial necessitarà 2.680 quilòmetres cúbics d'aigua per sobre de les possibilitats del planeta. En aquest context, Espanya és un dels països de la Unió Europea amb més estrès hídric. En concret, set de les deu conques amb més estrès hídric d'Europa es troben al nostre país. Per això, Agbar aposta per la reutilització sostenible de les aigües depurades per alleujar així la pressió que els diferents usos exerceixen sobre els ecosistemes hídrics i sobre l'estat ecològic de rius, aqüífers i ecosistemes costaners. Les ecofàctories representen una solució innovadora per fer front a aquesta situació crítica de l'aigua.

Espais multifuncionals

La protecció dels ecosistemes terrestres i de la seva biodiversitat, que afecta l'ODS número 15, és un altre compromís fonamental per a Agbar, que està convertint les seves instal·lacions en espais multifuncionals que preserven les funcions ecològiques, afavoreixen la biodiversitat local i els serveis ambientals que ens proporcionen. Així mateix, l'eliminació de fitosanitaris i pesticides en les seves instal·lacions impulsa un

canvi de model en la gestió de les zones verdes i contribueix a preservar la riquesa de flora i fauna.

L'educació i conscienciació ambiental també és un pilar fonamental per a la preservació de l'aigua i la cura del medi ambient a través de programes educatius, campanyes de comunicació, visites a instal·lacions, formació a les escoles i la creació de l'exposició "Operació aigua" sobre els usos i abusos de l'aigua. Així mateix, l'aposta per un treball de qualitat i el creixement econòmic, la promoció de la igualtat de gènere, la reducció de les desigualtats, la transformació digital i la implementació de solucions innovadores per impulsar les ciutats intel·ligents són algun dels àmbits en els quals també treballa Agbar per assolir els objectius de desenvolupament sostenible.

Sumar energies i esforços

Les aliances són l'única forma possible d'aconseguir que els ODS es facin realitat, tal com assenyala l'ODS número 17. La col·laboració públicoprivada, amb la participació de tots els agents institucionals, econòmics i socials, juntament amb la ciutadania, farà possible la consecució d'aquestes metes globals per a un món més sostenible. Sumar totes les energies i esforços possibles és un compromís col·lectiu per a les generacions actuals i futures. Actuar és un deure de totes i tots per transformar el nostre planeta. L'aigua és la nostra font de vida i la seva transversalitat permet actuar en tots i cadascun dels ODS. Preservar-la és imprescindible per fer del nostre un món més sostenible.

El Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible acompanya el govern en la implementació de l'Agenda 2030

El CADS fa de punt de trobada entre els mons científic, social i de la presa de decisions

El desembre de l'any 1998, sis anys després de la cimera de Rio de Janeiro, es va crear a Catalunya el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS). L'organisme va néixer arran de l'impuls del llavors president de Gas Natural, Pere Duran Farell, i d'un grup de persones aplegades a l'entorn dels debats Catalunya és Demà. Varen creure en la necessitat que una plataforma de persones independents assessorés el govern que tinguessin una visió a llarg termini, independent i transversal que superés la perspectiva de quatre anys de legislatura. Ho explica Arnau Queralt i Bassa (Granollers, 1975), actual director del CADS. A partir d'aquí "hem treballat i s'ha arribat a la gran oportunitat que és aquest full de ruta compartit: l'Agenda 2030".

L'any 1998 les energies renovables, la pèrdua de biodiversitat, la transició cap a l'economia verda o el canvi climàtic no estaven "ni de bon tros" a l'agenda política com ho estan ara, ni tampoc a la major part de les agendes de les organitzacions empresarials. De fet reconeix que "si s'hagués actuat en aquell moment, potser ara no hauríem d'estar tan preocupats".

La missió del CADS és assessorar el govern en la integració del desenvolupament sostenible en totes les seves polítiques, plans i programes.

A partir d'aquesta missió, el CADS té encarregades diverses funcions:

- Seguir específicament les polítiques energètiques, de canvi climàtic, d'economia verda o circular i l'aigua.
- Posar a l'abast del món polític el coneixement científic que es produeix a Catalunya i a escala internacional en l'àmbit de la sostenibilitat. "Ens convertim en punt de trobada entre els mons científic, el de la presa de decisions, i alhora també el món social", diu Queralt, que considera que moltes vegades el coneixement científic, generat amb molt rigor, no arriba a qui pren les decisions.

- Acompanyar el govern en la decisió de les polítiques d'educació per a la sostenibilitat.

- Des del 2017 el CADS té l'encàrrec específic d'acompanyar el govern en l'Agenda 2030 a Catalunya. La funció inclou l'elaboració, seguiment, avaluació i actualització del Pla Nacional per a la Implementació de l'Agenda 2030 i de l'Aliança Catalunya 2030. Aquest últim és un espai de treball conjunt entre el món científic, el social i les institucions públiques.

- Incorporació i seguiment dels indicadors dels ODS tant Eurostat (l'agència estadística europea) com de Nations Unides, amb l'estadística oficial de Catalunya.

El CADS és un òrgan col·legiat; el regeixen persones que el govern

Arnau Queralt i Bassa és el director del CADS

nomina però que actuen de forma independent. Té un màxim de 16 membres (actualment en té 13).

El CADS forma part de la Xarxa Europea de Consells Assessors en Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible (EEAC) i la presideix des del 2015. La xarxa la formen 18 consells assessors de parlaments i governs tant estatals com regionals

(Flandes i Catalunya) i la funció és assessorar, amb l'expertesa conjunta, generant coneixement i fer un seguiment de les polítiques climàtiques de la Unió Europea. La xarxa ha estat molt activa en la creació del Consell Europeu de Canvi Climàtic. L'EEAC es va crear l'any 1993, després de la cimera de Rio de Janeiro.

AL DETALL

El paper de la pandèmia en la tasca del CADS i en l'assoliment de fites

La pandèmia de la Covid-19 ha facilitat la tasca del CADS. Principalment perquè les noves tecnologies han permès treballar més intensament a Catalunya i, al mateix temps, reforçar totes les col·laboracions i participacions que ja feien en xarxes europees i internacionals "perquè ha estat més fàcil trobar punts a l'agenda per poder-nos reunir, molta més presència pública i molta més capacitat de fer seminaris i jornades per difondre coneixement". En aquest sentit Queralt remarca que s'han pogut fer presentacions que els han permès tenir-hi 700 persones, una fita "impossible" si s'hagués fet de manera presencial.

Amb la Covid-19, però, s'ha vist com un petit virus "pot afectar la nostra salut, bloquejar l'economia i trencar tot el nostre sistema de rela-

cions socials". El virus que genera la Covid "i d'altres que poden venir estan molt vinculats a un desequilibri mediambiental" i en un món global i permanentment en moviment "agafa molta força el concepte de salut planetària", remarca.

Al seu entendre, s'ha de fer una gran inversió en polítiques ambientals i de biodiversitat: "Tenim la certesa que a l'Àrtic hi ha molts virus congelats que ara poden aflorar com a conseqüència de l'escalfament global". Durant el confinament es van reduir dràsticament les emissions de gasos d'efecte hivernacle perquè es va aturar l'economia i es va reduir el transport. "Es va reduir dràsticament la contaminació a les ciutats. Aquest és un element del qual tenim constància que afecta la nostra salut i la salut del fetus",

però després del confinament les emissions i els nivells de contaminació van tornar a pujar. Sempre "haviem dit que no podíem parar l'activitat econòmica per reduir les emissions, i es va fer". Tanmateix, "hem après que podem fer un canvi, però no l'hem fet".

Pel que fa a l'assoliment de les fites i objectius que estipula l'Agenda 2030, Queralt assegura que abans de la pandèmia s'havien fet alguns passos endavant. Un exemple és la reducció de la pobresa extrema al món. Durant vint anys estadísticament "haviem aconseguit reduir la pobresa extrema i havíem fet avenços en l'escolarització infantil. Molts d'aquests guanys, la Covid ens els va fer perdre de cop". Les Nacions Unides estima que en termes de reducció de la pobresa extre-

ma mundial "s'ha tornat vint anys enrere". En educació, l'any 2020 fins a 500 milions d'infants havien deixat d'estar escolaritzats. En molts països la vacunació no ha arribat als nivells d'aquí i moltes escoles continuen tancades.

Un altre aspecte que destaca el director del CADS és que amb la crisi econòmica produïda per la Covid s'ha incrementat el treball infantil per ajudar els pares. També s'ha vist un increment de casaments forçats de nenes per una qüestió de subsistència familiar. A més, en alguns països "i aquí també s'ha vist" un increment de la violència masclista en l'àmbit familiar. Finalment recorda que durant el confinament es va detectar certa recuperació de la biodiversitat "però va ser momentània".

Fer viables els objectius o 'buscar' altres planetes

Pel CADS l'Agenda 2030 "és una urgència", en paraules del seu director, Arnau Queralt: "O canviem radicalment el nostre model de producció i consum (i això és complexíssim) o el planeta té un problema gravíssim".

L'informe del Grup Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC) publicat l'agost passat assegura que el canvi climàtic és un fet i que el seu origen és antròpic. Per tant, "o actuem o els canvis que es preveuen al clima són greus i irreversibles".

No obstant això, des del CADS es reconeix l'enorme complexitat de fer front comú en termes de lluita contra el canvi climàtic: "No hi ha cap autoritat mundial que pugui obligar ningú a fer reduccions d'emissions", però es remarca que abans de l'estiu d'aquest any la Unió Europea va aprovar el paquet *Fit For 55*, que compromet a reduir les seves emissions en un 55% de cara al 2030, en relació amb el 1990.

Les reduccions implicaran canvis molt importants en la indústria, en com es construeix o en el desplegament de les renovables.

El paquet s'ha de desenvolupar amb unes estratègies que hauran de ser vàlides pels 27 estats membres i "no

sempre és fàcil". "Aquests objectius o els fem viables o busquem altres planetes", subratlla.

Al document de l'Agenda 2030 hi figura la frase "no deixem ningú enrere", i aquest és un dels temes que preocupen: "Podem participar tots de forma igualitària d'aquesta decisió cap a la sostenibilitat? Què farem amb aquells que no puguin finançar-se? Hi ha molta gent que o se'ls compensa o ajuda o serà difícil". De fet, ja es fa una previsió de milers de milions d'euros per poder ajudar a compensar els impactes socials i econòmics de la transició.

Actualment el CADS està treballant en la difusió de l'informe *Un litoral al límit*, que recull dades i mostra una fotografia de la complexa situació del litoral català davant del canvi climàtic. A partir d'aquest informe "cridarem a repensar el litoral", explica Queralt. La intenció és que aquest informe tingui impacte "en la presa de decisions a tots els nivells, tant des del govern de Catalunya com també del món local".

Un altre treball té relació amb la demografia; com l'evolució demogràfica pot condicionar l'evolució futura de la població de Catalunya, un fet que pot condicionar les polítiques laborals i també les de suport a les famílies.

Finalment, també es treballa en el càlcul dels indicadors dels ODS a Catalunya, cosa que permet fer un seguiment dels objectius i definir com

s'està de prop d'assolir-los, o no. El CADS també prestarà suport tècnic i logístic al govern per tal d'actualitzar el Pla Nacional de l'Agenda 2030.

AL DETALL

Tots els països estan en vies de desenvolupament

Des del CADS es considera que "tots" els ODS afecten directament el nostre país. L'ODS 2, de títol Fam 0, és genèric, però abasta també l'agricultura sostenible i alimentació saludable, i a Catalunya "tenim problemes", assegura Arnau Queralt. A Catalunya hi ha famílies que no poden tenir una alimentació saludable i "veiem com s'està incrementant l'obesitat infantil". Moltes persones no es poden permetre comprar productes ecològics "molta gent, al final va per greu".

La pobresa és un altre cas "claríssim", per Queralt, que constata que a Catalunya no hi ha pobresa extrema segons els criteris de les Nacions Unides, però el 26% de la població catalana està en risc de pobresa o d'exclusió social, un percentatge que el 2019 era del 23%. "És molt greu", subratlla.

Pel que fa a la igualtat de gènere, reconeix que "no som una societat en la qual els drets de les dones estiguin plenament reconeguts". Durant la

Covid-19 un 40% de dones van deixar la feina per tenir cura de terceres persones, mentre que d'homes ho van fer només un 4%.

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) l'any 2020 hi havia a Catalunya un 35,5% d'infants que estaven en risc de pobresa o d'exclusió social. El 2015 un 23,8% de les llars amb infants menors de 14 anys estaven en situació de pobresa energètica.

Des del CADS es fa un incís especial en el fet que l'Agenda 2030, a diferència de les agendes anteriors, "ve a dir que tots els països estem en vies de desenvolupament". Així el document de les Nacions Unides "és com un mirall que ens fa veure on no estem" i tot el que passi no depèn només dels governs, sinó també de les empreses", assegura.

En la infografia adjunta es quantifiquen els compromisos del govern català amb l'Agenda 2030, un total de 920, 810 dels quals per Catalunya i la resta pel món.

El 26% de la població catalana està en risc de pobresa o d'exclusió social

S'estudia l'impacte que el procés productiu té en el medi ambient i també quin és el rol del consumidor

Mercadona i la UPF han posat en marxa una càtedra d'economia circular

L'empresa de distribució Mercadona i la Universitat Pompeu Fabra School of Management van crear el 2020 la Càtedra en Economia Circular. A través d'aquesta "acudim a l'àmbit universitari per aprofundir en la recerca d'uns certs aspectes". És un pas més en l'aposta de Mercadona "per dir sí a continuar cuidant el planeta", explica Alina Puig, gerent de Responsabilitat Social de l'empresa. "El fet de donar-nos suport en una càtedra universitària és pel valor diferencial que aporten des de la docència i recerca a través de la transferència de coneixement". L'empresa va establir la col·laboració amb la UPF a través de la càtedra, ja que les dues parts "estem molt alineades amb els compromisos d'estratègies relacionades amb la sostenibilitat i els ODS. Podem complementar-nos molt bé". El conveni de col·laboració és per tres anys i es va signar el 5 de maig de 2020.

Des de la companyia es considera que les càtedres són un instrument molt convenient per establir acords entre universitats i empreses amb la finalitat de desenvolupar conjuntament activitats en l'àmbit acadèmic i de recerca, subratlla Puig.

Els principals objectius de la Càtedra Mercadona d'Economia Circular són, segons explica la directora de la càtedra, Carolina Luis:

- Generar coneixement per comprendre millor els temes relacionats amb la indústria agroalimentària i el sector de la distribució i la seva dimensió mediambiental.
- Difondre el coneixement generat a través de presentacions (jornades, seminaris, etc.) i publicacions (documents de treball o de recerca, articles acadèmics o de divulgació, casos d'estudi, etc.).

Els temes que s'aborden van des del concepte d'economia circular, analitzant les implicacions que té, com es pot implementar en empreses i ciutats; la importància de la gestió eficient de materials i residus, fins als obstacles amb els quals es troben. Aquests temes es desenvolupen mitjançant una sèrie d'ac-

tivitats de recerca i transferència de coneixement. Les respostes a les preguntes formulades en cada baula de la cadena van dirigides als mateixos ciutadans, passant per empreses, consumidors, món acadèmic i organismes públics.

Aquest primer any ha estat la presa de contacte de Mercadona amb la UPF així com amb els paradigmes associats a l'economia circular, des de l'enfocament acadèmic. Els continguts que s'han desenvolupat comprenen tres línies de treball:

- Anàlisi del coneixement existent sobre l'economia circular i poder traslladar al món empresarial la visió del sector docent.
- Desenvolupar coneixement sobre determinats aspectes que afecten el sector agroalimentari i la sostenibilitat.

La transferència de coneixement és un dels aspectes clau de l'entesa entre empresa i universitat

- Acostar a l'estudiant les pràctiques destacables de la distribució, en aquest cas Mercadona, amb determinats aspectes rellevants de la seva gestió.

En aquest segon any de la càtedra "ens centrarem, en primer lloc, a entendre com veu el consumidor l'economia

circular i el paper que juga dins del sector agroalimentari i, en segon lloc, es treballarà en el desenvolupament d'una sèrie d'indicadors que permetin mesurar l'impacte de l'economia circular en general i en el sector agroalimentari en particular", explica Luis.

També es continuarà aprofundint en la creació de contingut científic i s'incorporaran en l'estudi dels alumnes bones pràctiques que ha desenvolupat Mercadona en sostenibilitat.

D'altra banda, des de la càtedra consideren "fonamental" el paper del consumidor per al correcte funcionament de l'economia circular. "És per això que durant el segon any es posarà especial atenció en el rol del consumidor i la seva percepció sobre la seva responsabilitat dins de l'economia circular". De fet el consumidor és el responsable últim del correcte ús dels recursos "i pot ajudar, a través d'un consum responsable, a evitar que els residus es converteixin en deixalles".

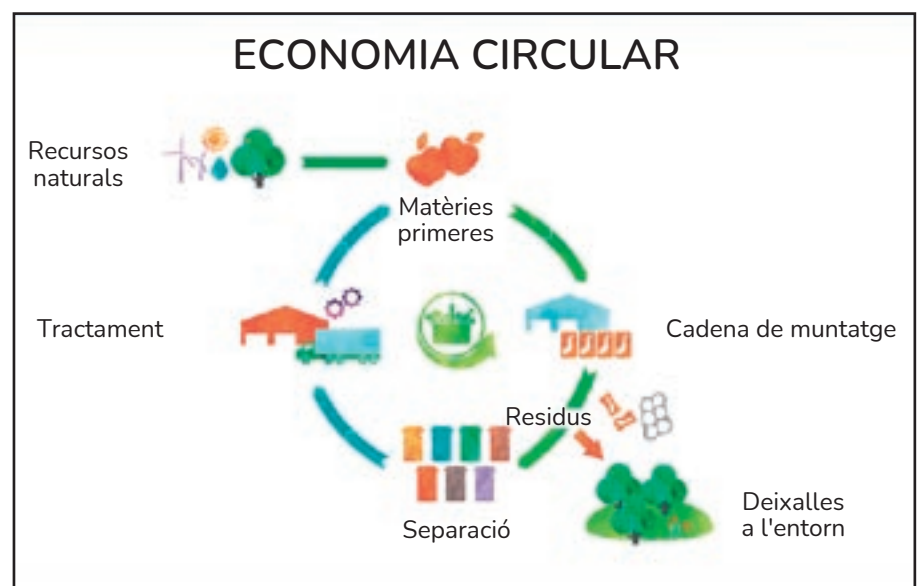

Imatge oficial de la firma del conveni de col·laboració

Els objectius de desenvolupament sostenible són molt transversals. És per això que pràcticament els 17 ODS estan presents en l'activitat diària de Mercadona, "així ho reflectim en la nostra memòria", diu Puig. No obstant això, si ens centrem en l'economia circular, l'impacte que el procés productiu de tots els articles que comercialitza la companyia tenen amb el medi ambient (ODS 13, Acció climàtica; 14, Vida submarina, i 15, Vida terrestre) "és una peça fonamental per desenvolupar polítiques que cuidin del medi ambient".

Tot això sumat als hàbits dels ciutadans i la seva interacció amb les ciutats, reflectits en els ODS 11, Ciutats i comunitats sostenibles i 12, Consum i producció responsables, "tanquen el cercle de la nostra activitat", conclou.

- Aquest curs es desenvoluparan indicadors que permetin mesurar l'impacte de l'economia circular en el sector agroalimentari.
- També a entendre com veu l'economia circular el consumidor

Dídac Amat i Puigsech
Advocat, polítleg i doctorand en
Dret Internacional Climàtic

Un futur per comprendre

Fa uns anys el filòsof, professor universitari i, per a molts, mentor Xavier Antich va publicar un recull d'articles sota el títol "La voluntat de comprendre". Amb aquesta frase aparentment senzilla Antich ens regalava una idea: la divulgació no s'emmarca en l'exercici unilateral d'explicar, sinó en la relació interdependent i complexa que suposa comprendre; facilitar que el que un transmet sigui interioritzat pel qui el llegeix o l'escolta.

Paradoxalment, és habitual que s'acusi aquells que advoquem per un desenvolupament sostenible, per un desenvolupament alternatiu al del capitalisme fòssil, de no comprendre els secrets i les complicacions de la vida social moderna. L'ampliació de l'aeroport n'ha estat, només, el darrer exemple. Malgrat que els estudis disponibles apuntaven que l'ampliació de la Ricarda hauria suposat abocar anualment més de 3.200.000 tones addicionals de CO₂ a l'atmosfera, dificultant així l'assoliment dels compromisos climàtics del nostre país, els que han estat elevats a enemics de la modernitat i del progrés són aquells qui s'hi oposaven i no la minoria privilegiada que l'ha defensat amb unghes i dents.

Però i ells? Què són incapaços de comprendre aquells qui mantenen una defensa a ultrança dels sectors econòmics altament contaminants? En primer lloc, la idea transformadora que aquest cop, i a diferència del que generalment passava en les antigues estratègies de desenvolupament global, als països del nord també se'ns exigeix transformar el nostre model socioeconòmic si volem complir amb l'Agenda 2030 i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS).

Si com ens demana Bruno Latour, el sociòleg climàtic per excel·lència, intentem aterrar aquest compromís allà on hem arrelat, ràpidament ens adonarem que a casa nostra tenim feina. Les dades catalanes posen de manifest el

potencial –imperatiu– de millora. L'Idescat ens alerta que el 2019 el 69% de l'energia consumida al nostre país provenia de combustibles fòssils, un 25% de l'energia nuclear i només el 5% de fonts renovables; el cotxe que conduïxes, les reformes que fan a l'edifici del davant de casa teva o bona part de l'electricitat necessària per carregar el teu *smartphone*. El nostre país es mou encara gràcies a fonts altament contaminants.

Potser és cert que els ODS no són obligacions jurídiques, ni tan sols un mandat polític conclouent. Sí que els podem instrumentalitzar, però, com una voluntat de fer-nos comprendre. Una fórmula, encara imperfecta i definitivament insuficient, per esbossar horitzons de canvi i transformació en 17 àmbits de la nostra vida diària: educació i salut universals, energia neta, igualtat de gènere, relacions de producció responsables...

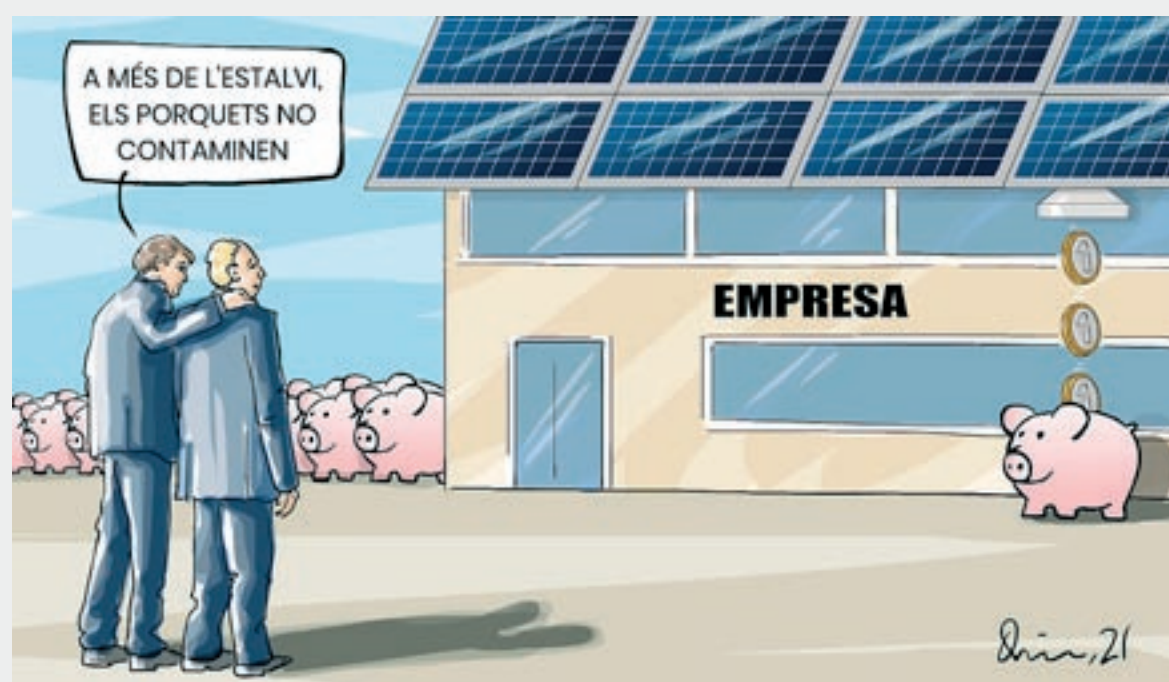
Que es facin realitat, també a Catalunya, exigirà que els qui defensem que hi ha marge de maniobra per fer les coses diferents ens esforcem per fer-nos entendre. Que treballem perquè aquells qui encara prioritzen els beneficis privats del curt termini per sobre de la supervivència de l'espècie comprenguin la necessitat de treballar conjuntament per un futur compartit. Que reforcem i fem inevitable l'incipient canvi cultural. I és que el repte de l'Agenda 2030 només el dotarem de significat si travessa

totes les capes de la societat. De la mateixa manera que la revolució socialdemòcrata va canviar l'Europa posterior a la IIGM, també ara caldrà teixir grans aliances entre els assalariats, les institucions i el gran capital; limitant les aspiracions materials dels darrers i fomentant una transició que si vol ser exitosa no només haurà de ser més verda, també haurà de ser justa.

Potser és cert que fins ara no ens n'hem sortit, però a diferència del passat, el futur es pot redescobrir infinites vegades. Tantes com ho permeti la valentia, el coratge i l'entusiasme d'aquells qui realment s'atreveixin a comprendre'l.

Què són incapaços de comprendre aquells qui mantenen una defensa a ultrança dels sectors econòmics altament contaminants?

AMB HUMOR

FINESTRA

Presidenta Beth Codina

Director editorial Agustí Danés

Coordinació Lourdes Corominas

Redacció Queralt Campàs, Lourdes Corominas i Natàlia Peix

Correctora Cristina Anfruns

Fotografies Marc Sanyé, Griselda Escrigas, Flickr i Greg Rosenke i Markus Spiske (Unsplash)

Infografies Eulàlia Rodríguez Tió

Disseny Neus Páez

Publicitat Jordi Roca

Edició i distribució Premsa d'Osona, SA, plaça de la Catedral, 2 Vic

www.el9nou.cat